

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL.

—VENDA: 30 exemplars, i poseta; Un número, 5 cèntims.—Surt a llum los dimarts ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, i poseta trimesura; Estranger, 3.—

EFFECTES D' UN JUBILÉU

Mentres uns se diliquen la espina
per collir de la llana 'l fruit més bó...

los lliures-pensadors passen bogada
de clarell, protestant de tal funció

Direcció de LA TRAMONTANA

PARTIE SETMANAL

En Joseph Lluas y Pujals, director de LA TRAMONTANA, segueix tancat a les presons de Barcelona sens novetat en sa molt important salut.

LA LLEGIACIÓ ESPECIAL

D' IMPRENTA

Quan després de la pujada dels fusionistes al poder se publicà la uns cinch anys la lley de policia de imprenta avuy vigent, enviant l'escritor públic al Còdich Penal y als tribunals ordinaris ni més ni menos que qualssevol criminal vulgar, foren no pochos los periòdichs que s'alegraren del cambi y fins aplaudiren la millora introduïda en nostra legialació.

Mes nosaltres, que tenim la sort ó la desgracia de saber veure las cosas baix un punt de vista que molts vegades dissenients de la generalitat, publicarem ja en aquell temps un article en nostras columnas dient que aquell adelant no podia ser tal de cap manera, mentres l'escritor tingues d'acudir a uns tribunals supeditats al poder polítich y mentres los anomenats delictes d'imprenta no quedessen reduhuts a la injuria y la calumnia personal falsas de tota proba.

Y 's fets han vingut a donarnos la rahó. Be es veritat que era una injusticia en la lley d'en Cánovas la clasificació dels periòdichs en polítich y no polítich, mes molt més injus es lo que avuy passa, que per la denuncia d'un Fiscal, no tan solament se persegueixi a un periòdich, sino que s'tanqui a un periòdista a la presó confonient allí y a tot arreu ab los criminals de profesio, conduhintlo algunas vegades lligat entre polissonts, municipals ó Guardia civil, y fins enviantlo a presiri segons la presió que desde las alturas del poder s'exerceix als en-carregats d'administrar justicia molt més que pel pretingut delictes que s'atribueixen al escritor.

¿A qué ha obchit donchs la supressió de la lley d'en Cánovas y 'l portar los periòdists als tribunals ordinaries y al Còdich Penal? ¿A qué fou degut que molts periòdichs, fins de la escola liberal, aplaudissen aquest cambi? Molt senzill. En nostra corrompuda societat poden més los interessos que las personas. Los periòdichs de gran negoci, aquells que son principal obiectiu es adquirir suscripcions y venta, y que ells ostentan una idea perque sens determinada idea los es més difícil apasionar al públich, son los que han guanyat en lo cambi de legialació, puig sos propietaris, que may son escritores, sentian molt la supressió per un quant temps que podia dictar llavors lo tribunal especial d'imprenta, perque aixó los portava perjudicis als Ingressos. Y com avuy la gent de diners es la d'influencia, per ella s'fou la nova lley de imprenta sagastina. ¿Heu vist may cap director, redactor y molt menos propietari dels periòdichs de gran negoci a la presó? No. Ells, ab sos quartos tenen mil medis d'eludir la responsabilitat del autor, mentres que l'escritor de propaganda, lo qui continuousment crea periòdichs y escriu aquí y allá per empense al progrés cap endavant, aquest es la víctima expiatriaria de la barbara legialació actual d'imprenta.

L'escritor que no te medis, y medix vol dir d'Ingressos, presenta avuy son pit noblement a la justicia, y aquesta, cumplint la lley, ó ordres superiors, confon la ploma ab lo punyal y 'l periòdista ab lo lladre ó assassí, y com son ofici es buscar, descubrir y castigar criminals, per la fora de la costum envia un honrat pare de familia de moralitat intaxtible y exemplar conducta a la presó ó a presiri, y s' queda després tan tranquil com si hagués fet alguna obra meritòria ó hagués llurat a la societat d'un ser que podia perjudicial. ¡Anacronismes de la lley y de la justicia!

Per aixó nosaltres avuy, lo mateix que fa cinch anys, clamem contra la actual legialació d'imprenta per injusta é immoral, ja que, com diguèrem en nostre número de la setmana passada, lo que actualment se pena com delictes d'imprenta no son més que manifestacions de la llibertat del pensament, contra las quals comen crim de lesa Llibertat la lley que s'hi oposa, que no pot ser més que producte d'una tirania, siga franca y descarada com en lo sistema

absolutista, ó hipócrita y farsant com en los sistemas de govern que avuy imperan, que tenint la Llibertat a la boca tenen l'absolutisme en son cor y la arbitrariedad per norma de conducta.

MES SOBRE LA HUELGA

Nosaltres creyem que en los moments de llyta es quan s'ha de donar més probas de serenitat y quan s'ha de fer treballar més lo racioni, pagant l'entusiasme es poch produhent, en lo moment actual ho seria molt menos si 'ns deixassem dominar per l'apassionament y no fessim treballar lo judici.

Empró, abans de entrar en materia, passém revista del estat en que s'troba aquesta qüestió.

Los mestres de casas, com vulgarment se 's diu, continuan encara sostenint la bandera de las vuy horas, y los contractistas continuan resistint.

No podém preveure, de moment lo fi d'aquesta huelga, aixis com tampoch podém fer nos ilusions respecte al seu éxit. Per consegüent, lo que procedeix es que los huelguistas sapignen sostenir ab enterea sa demanda, que al cap-devall, ells son los que la han de sapiguer resoldre.

En lo número passat donarem nostre parer sobre l'estat de la huelga, avuy creyem que correspón explicar son fonament.

En lo pla de Barcelona hi ha, en la temporada de mes feyna, a la vora d'un mil de personas d'aquest ofici sense treball, y, per consegüent a la vora d'un mil de familias sense recursos.

Donchs ab aquest desnivel de treball se trobon los que s'dedican a aquest ofici, y la expectativa resulta de lo més desagradable que puga desitjar-se.

Per consegüent a poch que un se fici en lo estat d'ells trobará ó sobre de brassos ó sobre d'horas de producció. Y efectivament es aixis mateix.

Si als demés oficis no 's passés lo mateix, los brassos que resultan parats podrien tenir aplicació, més com se troban en lo mateix cas, la solució, per aqueix costat es inútil que la busquin. L'han de buscar, si cas, en lo lloch que ocupan.

Hi han brassos parats. La reducció d'horas s'imposa. Se 'n treballan nou y treballantse vuyt poden ocupar-se tots los brassos. Donchs treballar vuyt horas ó set si es precis, qu' es cent mil voltas més preferit que una casa costi un parell de mils duros més que no pas que passi fam una sola familia.

Donch sentada la qüestió en son degut terreny donch per resultat que si sobran brassos s'han de treballar menos horas y llavors la producció resulta més repartida y los productors no han de cansarse tant.

Per garantir la llibertat de tothom lo governador civil ha detingut a una pila de huelguistas y la guardia civil está encarregada de fer que la llibertat quedi assegurada empayant als treballadors.

LA FIANSAS

Los resultats que s'van obtenint de los 4.000 pesetas indispensables pera que nostre Director puga gosar de llibertat, son superiors a lo que podia esperarse tenint en compte que casi la totalitat dels individus simpátics a nostras ideas son de la classe deshereduada y viuhen de son treball.

Lo modo ab que s'van arbitrant recursos es lo següent: Quan un individu no pot prestar una quantitat que valgui la pena, per no poder disposar lliurement de dos ó tres duros, se posa d'acort ab altres, y llavors, sent ja deu, vint ó trenta, cadascó s' desprén d'alló que li es possible, y reunits quatre, vuyt ó deu duros, se dona un nom d'un dels a la redacció y se li entrega 'l recibo imprés y sellat ab lo qual a son temps tornarà a reintegrarse la quantitat prestada.

Las societas obreras y molts elites corporacions de caràcter liberal se suscriuhen a nom d'ells mateixas, y no han faltat tampoch alguns particulars entusiastas que han preferit portar a la nostra redacció los quatre quartos que tenian a deixars los en una societat de crèdit

d'aquestas que prometen tantas ventajas y a lo millor desapareix algú ab los quartos.

De modo, que a pesar de no fer encara vuyt dias que la suscripció está oberta, se portan ja recullidas prop de 2.000 pesetas, es a dir, la meytat de la fiansa.

Y com encara faltan en aixó molts corporacions de fora de Barcelona que han promés sa ajuda, no es pecar d'exagerats si suposém que per tota la setmana entrant estarà ja en llibertat lo Sr. Lluas.

Los poders reaccionaris l'hauran dut a la presó; l'esperit liberal de nostres temps lo treurá d'ells. Lo jutje ha demanat una fiansa que 'l processat no pot tenir; sos amichs particulars y d'ideas probaran que la solidaritat pot més que las injustas persecucions. En la llyta constant entre 'l Progrés y la reacció, entre la Llibertat y la tirania, LA TRAMONTANA lluytará sempre més, no ab sas solas forcas, sino ab l'ale que dona 'l tindre la seguretat de que tots los oprimits y tots los liberals sens hipocresia se troban moral y materialment a uns costat.

Vingan, donchs, persecucions, vingan denuncias, vingan presons, que si totas ellas tenen que donarnos lo resultat de la que estem sufrint, nos creurém desgraciats de no trobarnos perseguitats mentres la tirania aleni per los lloch que nosaltres trepitjém.

DESENGANYS

En lo carrer del Clot, del poble de Martí de Provençals, hi ha un adroguer molt religiós, un nevat del qual ha entrat en aquesta últims quinta. Aquest sigüé aconsellar per la seva tia de que reses molt y pregüés a son Deu que li fes sortir de l'urna un número alt, lo que, no solament practica 'l noy, sino que ho manifesta a un amich seu també bastant llanut, lqui següé al seu company ab sos incessants reaos fins a l' hora d'anar al sortej.

L' hora arribá, se 'n van al sortej y enfront l'urna arribaren los dos joves catòlics ab la esperanza al cor, la fe a l'anima y 'l desitj mercat en son beneit semblant.

Quan, obtingut son corresponent número, anaren a mostrar a sas respectives familias lo regaló que son Deu los havia fet, trobaren a aquestas que encara estavan resant, quals oracions quedaren al moment trencadas a la presencia d'uns números que no arribaven de bon tros al vint.

Al poch rato sapigueren que altres joves així que ells tractavan d'heretias s'havian llurats per lo número alt, y llavors confessaren francament que no ho contenian.

A Madrid entrá un metje a visitar a una partera, y al veure a sobre de una teula alguns assos voltats de candelas enceses, digué, senyalant los sants:—O aquestos senyors ó jo.—Mes com no 's volian treure, se 'n aná.

La partera següé patint y 's sents com si tal cosa.

A las duas de 's hit treuhen los ninots y van a buscar al metje; registra aquest a la malalta; li diu y creurá que es ell y no 's sents que la curan, diu ella que sí, y a la mitja hora quedá ja lleu.

—Quant temps feya que estava fent llum als sants—preguntá 'l metje a lo pacient.
—Més de vint horas—respon ella.
—Donchs ja veu que té més poder—replicá 'l metje—ells no han pogut fer en tantas horas lo que jo he fet en mitja solzament.

Aprenquin tots aquells que tot ho esperan de uns sants inventats y de un Deu imaginari. Sols l'etat y la ciencia obran miracles, sens necessitar-se dias enters en resos y sense esperar que 's ho pregüin cent vegadas, puig no gaston vanitat pera concedirho.

A. TOLRÁ

CARTA DE FORA

Sitges 25 Decembre de 1887.

Molt Sr. meu y amich: Feys dias que pensaba dirli alguna coseta de las molts que 'l celós

senyor rector d'aquesta vila 'ns ensenya de tant en tant, perque coneiguin allá abont arriba 'l seu pesguis y 's graus de il·lustració que calsa.

No la molts dias que un jove de carrera estava tractant un assumpto relacionat ab la seva

professió ab una xicota en mitg del carrer, quan passà 'l rector, y atorantse ab aquesta parella 's dirigéix al jove y li diu: «Ayre, amigu, quinas noyas més macas que 's busca voste!» Aquell jove, que may havia tingut cap tracte ni paraula ab aquell *ruch emmaricarat*, quedà parat sens dignarse a contestar devant d'un home tan poch educat.

Als pochos dias de haver això succehit ne passà un'altra de més bon al carrer de la Muralla. Era al vespre, y venia de Vilanova ab lo tren junt ab un lacayo seu, quan pasan duas xicotas tapadas ab mocadors grans y si veurel lo saludaren dibentli «possiho-bé senyor rector, y si al sentir aqueixa paraula no 's més sinó que 's gira y corre com un llamp detrás de las minyones fins que n' agalà una y li destapà la cara pera veure qui era; y no content d' això als dos ó tres dias irrobà 'l seu marit y li aconcellia, que no la deixés anar de nits porque no li robessen; y això no es més que lo que ell feya ab aquella morderona de la piga que tots sabem prou bé la historia.

Altra dia li explicaré unas oracions que llegia dias passats a la trona durant la missa de doze, que entre otras cosas deya: «*Es pecado la tocamiento y lo fornicar*», paraulas textuais. Crèguim, senyor Director, que n' hi ha un tip; s' hi passan ratos molt bons ab aquest home.

Passant a altre assumpte dech fer públich que las *Higas de Maria* de aquesta vila han fet vuyt dias d' exercicis ó especie de vetlladas lirich-dramáticas-fantásticas, en tres acres cada dia.

La part dramática-fantástica estigüé a càrrech del jesuïta mosen Vallis, que, crèguim que lasab més lliaaagra... y la part lirica la desempenyaren sí pel aqueil parell de noyas... per cert molt cayans.

Quins llàstima que 's pares tingan tan poch criteri per permetre que sas teodres noyas vaigio allà a veure un espectacle fantástich per lo estil propens a qualselvol enfermetat de aqueillas que n' tenim algunas mostrats en la vila mateixa, que per cert són bon mirall!

Un dels exemples que exposa, diu: s'hi havia dus germans, un molt religiós y altre molt renegat; un dia aquest agalà al primer, y ganivet en mà lo feu renegar d' allò més. Aquest morí del susto y va anar al infern. Després d' uns quantos dias, mentre estavan dinant, baixa a la taula lo gurmá mort—que s' estava al infern—tot encós de foc y s' emportà al altre renegat de un gratip y no 'l vegeren més.»

Altres; quantxante en un sermó de que encara hi havia pocas donas, digué que aquesta semana deixassen estar la bugada, que 's sermons eron primers y millors.

Un altre dia preguntà si volían anar al cel y entre las veus de llana, sortiren algunas macles que deixaren sentir un no, no, que resonà la iglesia.

No vull canviar més als estimats lectors. Hasta altre dia que 's riurien de debó.

Disposi del seu amic y servidor.
Lo SACRISTÀ MAJOR.

•••••

L' HOME Y LA NAU

•••

(Composició)
Així com la nau veiera
que a la mar llançava 's fessia,
aqueixa lo vent que 'l alonca
moverlo n' hi serveix a port,

l' home també, si s' atreueix
que per lo vent se fessia veure,
aqueixa 'l vent que 'l guia
lo celis a la sua direcció.

La nau, si 'l vent li es benigne,
se llançará pel mar serena
entre 'l alonca espereixa
que s' anarà pa' la mar, i el pas que a la mar n' atira
'l caminant se'n anirà.

Comprimos 'l vent aguantada
que volutós seu se va engrugant.
Més sí 'l vent li es adversari,
vans anar, d'acabats centons
comp' nos pas l' una fortuna
llançantse des llens, 'l homu
feru fluyta ab sa vent fessia
per salvarse 's es ve'n a la companya,
quan per algun d' una pena
n' atreueix d' un rucón.

l' home, si li es benigne,
si 'l guia una idea aguda,
el vent d' avançar li desparta,
y avante del caminant,
en lo vent se ve 'l director;
tot quant 'l alonca el vent derriba,
fins que al fi orgullós serveix
per al fer-bull del Progrés.

Més, si en se vent predominant
la idea del Fortisme,

lo cega enfront del realisme
son ideal estucat.
En sa esforça per combatre'l
se confusa inteligencia;
y així fessant sa impotencia
s' estrella en la abstrucció.

CASIMIR D' ESPARRIQUERA.

Lo que més acostuma a preocupar a la major part d' espanyols alguns dias després de Nadal y durant las mateixas festes es a qui ha tocat la grossa.

Y aquest any la grossa se n' ha anat a la castella. (Com que 'l general Castella ha sigut lo qui 'l ha arreplegat!)

¡Vaya una bona castollada que s' ha fet al ministeri de la Guerra!

D' aquesta festa tothom desitjarà encara més ser ministre.
Per veure, quan menos si 'l toca La grossa.

La segona de Nadal 'l ha tret tota sencera un senyor comte de Gijón, molt ricxatxo ja abans de treure aquestos 400.000 duros.

Aqueils que pregonan que la Providencia tot ho fa bé, voldria que 'm diguessen si està millor que toquin aquestas ritas a qui te ja grans capitals, ó si fora més just que toquessin a pobres necessitats que s' ho gastarian més en pa y aliments que en altre cosa.

Los que tot ho atribocheixen a Deu, no fan més que posarlo sempre com ridícul.

La tercera sort ha anat a parar casi tota a la Barceloneta, s'ont s' ha repartit entre centenars de families obreras.

Aquí la Providencia ja ha tingut un bon xich més de senderi.

Pero detennos de Providencias y de sorts, que prou desgracia es que 's espanyols, després de tanta contribució directa que 's baldia, encara tinguem la pensada de pagar la indirecte de luerías, ab quina tanta milions de pesetas nos fan saltar graciosament cada any.

Ara que hi ha tanta miseria a Barcelona, no deixa de ser original lo que hi hagüé dilluns en nostre port, ahont moriren una mare y fills obreras soterradas per una gran pila de blat que 's vingüé demost' sens saber com, estant assegudas prop d' ella.

¡Tal es la fatalitat, que fins un pat morir per causa d' allo que més necessitat!

Pero bé; com quedem d' això de la Exposició se fa ó no 'l tal ó 'l altre ó no 'l apilassat! Com no falta qui diu que s' tracta de carregar lo mort a la huelga.

Y com nos te un escamats y escarmentats lo Sr. Rius y Tauler en materia de projectes...

Y com ara ja s' han fet tants bons negocis ab la ciutad Exposició.

Veishisiqui porque tot ho crech possible.

Com ja preveyan en nostres números anteriors, a consequència de la huelga, y de resultats del paper patzica que las autoritats desempenyen sempre en aquestos casos, ja tenim a la presó una dotzena de huelguistas fent companyia a las ratas.

Y això que 's conta que fins los obrers han alabat nostres autoritats...

Que 'l no 's així...

Ab 'l estat de siti y uns mils a Fernando Miedo sense formació de causa ni hauria hagut prou.

La societat de lliurepensadors de Reus celebra lo penúltim diumenje sa primera vetllada instructiva y recreativa, assistinthi numerosa concurrència y llegintse diferents treballs encaminats a afermar las ideas del lliurepensament.

Sempre 's així de Reus han sigut de lo bó de la familia liberal, y en aquesta ocasió, com en tantes altres, no han fet més que portarse tal com són.

Ja las Corts han acordat la contestació al discurs de la corona.

Y dihuen que....
Ja veurá, Sr. Fiscal, deixembo corre.

Per la lectura del discurs m' ha clavet una denuncia que encara la covo a la presó... (figura si m' embollicis ab la contestat)

A lo menos m' hi ficaria quatre vegadas més. Així si no 'm donavan garrot y després cadena perpetua.

Lo dit, que no mi embollico.
Y que d' aquí en avant no més me dedicaré a alabar als que manan...

Com lo gos que llepa la mà del que li pega.
(Eh que aniriam be si tots ho fessim així!)

La emigració cada dia s' va fent tan general a Espanya, que ja no falta qui opina queavies se tindra de proclamar 'l estat de siti contra ella.

Som tan aficcions al militarisme, que tot ho volém arreglar sempre ab un *ordeno y mando*.

Endavant las atxas, que per aquest camí també vindrà un dia en que 'l poble dirá als privilegiats *cartuchera al cañon*.

Y qui 's tinga més ben posats podrá criarlos més grossos.

En lo número vinrat donarem compte de las firmas recollides en nostra redacció pera unir a las que tota la Espanya liberal envia a Italia protestant de la manifestació absolutista que 'l arcundias espanyols están fent aquestos dias a Roma.

Ditas firmas están ja entregadas en sa totalitat, quedant, per lo tant, tancat ja 'l recolliment.

Nostre Director està prenent nota de tot lo que veure y sent a dir en la presó pera publicarnes un libret així que surti, si es que 'l deixan sortir.

Desde ara prometém que será materia interessant la que tracti en son nou libret lo senyor Lluana.

Mr. Wilson, lo genbre del ex-president de la República francesa, ha sigut absol't, declarant lo tribunal que no havia faltat a tal ó qual article del Códic, si be sos acres no eran lloables baix lo punt de vista de la llei moral.

¡Voléu cas més estrafaleri que aquest!
Dels tribunals de justicia n' hi ha un tip a tot arreu.

¡Y, callo, Sr. Fiscal, ja calli! No estich per més denuncias.

Pero ¡vete! miris com tots los lectors ja ho han entés.

¡Ea, noys, que sí!
Donchs ara que 'ns vinguin al darrera ab un pa calent.

A pesar de la absolució del genbre del ex-president, torna a rememorar a Fransa 'l aspresositat de la venda d' honora, y 's torna a afirmar que 's tornará a intentar la acusació de Mr. Wilson.

Ho sento per La Campana de Gracia.

Que tants esquilts reaccionaris ha tocat en aquest assumpte.

¡Que d'arant! com está 'l expedient de las immoralitats atribuïdas al ex-gobernador de Calif Sr. Zabalza!

Ja veurau, si 's volen saber res, agafin una cadira y seguim, perque 's tenen per rato.

¡Que s' han cregut que 's gobernadors son periodistas d' oposició!

No es pas res la diferencia.

Com dels meus diners als d' en Girona.

Y del profit que dona son treball al que ha donat lo meu.

Diuen de Madrid que en los centres polítichs s' ha sentit molt 'l apuro dels obrers huelguistas per la Guardia civil de Barcelona.

De modo que si desde Madrid han sentit això, figúrinte de quin modo ho haurán trobat los atropellats.

Suposo que nostres polítich no haurán plorat del sentiment.

Y que no mourán un peu pera que 's posi correctiu al abús.

Los civils fossen periodistas, y ja serian figas d' altre paner.

Totes las nacions d' Europa, grossas y petites, buscan alianças pera rebre lo menos possible en la próxima guerra que diuhen que 's prepara.

La Espanya, si té de ballar en aquest ball, no li queda més remey que buscarse l'aliança d' Inglaterra y Bèlgica.

La d' Inglaterra pera estar be ab los inglesos, que ja no 'ns deixan viure.

Y la de Bèlgica perquè 'ns convé molt estar belgas pera no recordarnos de las angunias que passem a Espanya.

■

Demà a la nit, derrer dia del any, es lo destinat a fer la estadística del número d' habitants d' Espanya.

Després convindria descompondre aquesta estadística buscant los següents dats.

Quanta gent treballadora està en vaga forçosa.

Quants obrers, treballant desesperadament, no poden satisfer sas necessitats.

Quants tahuls de la bona societat tens haver produhit més res d' utilitat en tota sa vida, m'algastat lo que bastaria a infinitats de famílies obreras.

Quants empleats cobran sous elevadíssims sense fer res més que firmar la nómina, y encare portant-la a casa junt ab los diners.

Quants empleats quins sous no li bastan pera calarsa y viuen com seyors.

Quants criminals se passejan tranquilment y quants ignocents gemegan de rexes endintre.

Quants jutjes prevarican y quants n' hi ha en presons d' presis.

Y quants ministres, reys, presidents de repúblicas, generals y demés grans dignataris hi han hagut que ostentavan condecoracions d' honor y quants no coneixian la moralitat pública ni privadament.

Si aquestos y altres dats se busquesin y poguessin obtenirse ab tota certitud y publicarse, no temém assegurar que fora altament profitosa aquesta estadística.

Y que ella, faria més Revolució que tots los soldats que voldria sublevar Ruiz Zorrilla.

■

De com la ilustració dels jutjes pot posar algun remey a las barbaritats de las lleys.

Los tribunals de Londres s' han ocupat d' un cas de bigamia. Una dona, havent sigut abandonada per son marit, se casá ab un altre home. En sa defensa alegá que, havent quedat abandonada, no temís més remey que tornarse a casar ó viure prostituida, y per qüestió de moralitat ha fet lo primer.

Lo jutje, no poguent absoldrela del tot, s' ha contentat ab posarli *cinch minuts d' arrest*.

Expliquinho aixó als nostres jutjes que tanta senya demostren ab los delictes d' imprents.

■

En la impossibilitat de contestar a tots los que 'ns han escrit interessantment a la presó de nostre Director, no podém fer més que donarlos las gracias desde nostras columnas, en la seguretat de que sabrém fernes dignes de las mostras de simpatia que 'ns professa l' públic lliberal avansat de Catalunya.

Gracias a tots, y estigan segurs que la presó de nostre Director no es més que un ascle afegit al foch de nostre entusiasme per totas las llibertats de tots los pobles.

■

Per no venirli gayre be pagar la *renda* de sis rals diaris que costa l' estar de *preferencia* a la presó, nostre Director fou trasladat diluns de la setmana passada a dalt del terrat, abont ab las plujas d' aquestos derrers dias s' hi está que ni a la gloria per humitat, fret y vent.

En cambi a las nits está tancat catorze ó quinze horas en un curret calabosso que fa de dormitori per várias personas.

Quan dich que es un gust ser periodista! Y no s' pensin que aixó siga culpa dels empleats de la presó; res d' aixó. Tots ells, y fins los altres mateixos presos, no tenen més que atencions per nostre Director. La culpa es de la presó de Barcelona, en la que no hi ha més que bons llochs... pera fer patir y morir a qui convinga.

■

NOCTURNO

La blanca lluna, son raig de plata
jovenc plena per tot l' espai;
la fresca brisa los flors ne grones
que ab gup obriran un diastral.

Los gats y burros, galls y gallinas
contils y anochs y altre virán,
tots ne restaran ab gran silenci
que amonista lo d' un focasor.

De prompte un jove dibuñó guitarra,
ab gup s' anansa al finalor;
mira y escolta per l' encostrada,
fa una rialla, flosca un bolall.

Després ainsa sa guitarra
y ab veu de caga llenca son cant,
sonas cantorias que no s' anomena
puig toment semblan de ruc lo brim.

De sobre s' obra la finestreta
que flors bonicas n' han adonats;
surt una nina que al carrer mira
y al ventre al jove fabrica un peyl.

Lo gitan para, los dols se parlan,
allí lo demana que vol el jove,
per abraçarli y petonejarli,
dillenc!—Si m' ayudas aixó farás.

La nena marca y el instant torna,
porta una carta com un llibran
li lliga ab passa a sa burocrata
y un cop ligada la tira a baix.

Lo jove, alegre, vol el jove,
dona la guitarra, frega sas mans
fa tercerillos, frega gup
ab lleugeresa com got de mar.

Mentres pujaba, per baix la porta
ne surt un gueto senyó aporotat,
que l' veure al jove prop la finestra
li fang l' trompada y l' tra abora.

La nena plora, li demana mitja aya,
lo gasta clava, molt triandant,
mit garratada al pobre jove
que ha de dexar-lo tot ple de nians.

Per fi lo jove jura exasperat
tot ple de nafres, mita presó un flamp,
y entra fugint, roman al silenci
que allí regueta, llorando mitja aya.

Ab sas cridorias tot se desperta,
las pollas pujant, cantan los galls,
los gats miolan, los gossos bordan,
los burros bramant ab aixó espantat.

PERA GALINDAYA.

En lo jutiat de primera instancia del districte del Hospici de Madrid s' ha vist en apelació un judici de faltas sobre no haverse tret la gorra un individuó al passar un combregat.

Per la sentència dictada en primera instancia s' ha absol't al acusat, per creure que estan establerts en la Constitució vigent la tolerancia, no pot ser considerat com a falta lo no fer acatament en la via pública a cap religió.

Com en aquesta qüestió los tribunals casi sempre han interpretat la Ley a favor dels capellans, lo fiscal ha interposat recurs de casació, y l' judici de faltas passarà al Tribunal Suprem, qual resolució sentarà jurisprudencia en aquest assumpt.

Ja era hora de que sapiguém si tenim de respectar ó no si os *plau* per *força* certas manifestacions religioses.

Que a tot pot arribar la *tolerancia* del govern...

A favor del clero.

■

Al costat de nostre Director hi havém vist a la presó un home ab coroneta al cap, d' aquelles que senvalen que s' ha dit missa.

Preguntant pel flavio, se 'ns ha dit que es un reverent que fa prop d' un parell d' anys que allí las cova per certas expansions místicas que s' permetia treguint unas *bigas* com a temples.

■

Las senyoras de la aristocracia de Madrid han donat 51,000 duros pel papa.

Una cosa voldria saber.

Quants n' haurian donat si ellas ó 'ls seus marits haguessin tingut de guanyarlos treballant.

■

A Sevilla ha sigut nomenat individuó de la junta d' instrucció pública, en concepte de *pare de familia* un frare que 's dia Muñoz de nom de persona.

(Instrucció y pare de familia un frare)
Ja veig la analogia de tal nomenament.

Que si dissimula l' una cosa també amaga la altra.

■

Lo nostre embaixador extraordinari de Roma durant lo jubilé papal y la peregrinació carcunda, porta al papa una carta de nostra Reyna Regent, y crech que també l' seu regaló.

Qui pot aquí l' comentari que jo voldria li regaló tots los fiscals que han fet, fan y farán denuncias d' imprents.

■

A Ponteareas, prop de Pontevedra, lo jutjat ha empererat un sacerdot per proporcionar certas begudas a una guapa feliç que s' trobava en cert interessant estat.

No se qué hi tenia que veure l' jutje en aquestos interessos místics.

«No havia fet lo capital lo reverent Donchs ell se l' desleya, y en passó.

Y s' passava la càntica en situació de tornar a crear interessos.

■

Lleigixo:
«La exposició del Vaticà contindrà 150.000 casullas, 19.000 cálices, 10.000 estolas 100.000 pectorals, 800 anells y 7 tiras.»

Com si diguessim: uns quans brias de palla pera fer lo jas al pobre presoner del Vaticà.
O uns infinitat d' cnyas que no tenen aplicació pera cap treball útil.

■

Aixó de las diversions (dich) funcions d' iglesia es cosa de plantarhi cartells y ferne pagar entrads.

Al convent de las *mars* escolapias de Sant Martí lo diaumen passat a las 7 del matí hi ferne *Lo Niño*, que no sé si es alguna escena de *Los Pastoretos* ó una obra nova, cantant las *mars* monjetas unas cançons en idioma de municipal que n' hi hagué pera desconjuntarshi de riure.

Mossen tingué un bon disgust de veure com se li esbalotà l' galliner, y l' director dels cants per poch se desmarxa ventint l' *artistic* cantar de sas educandas.

Llanut hi hagué que estigué mes de una hora de genollins devant de tal cerimonia, y que al aixecarse caygué de nassos de condolit, y digué pera encusarse que havia ensopegat.

Es veritat lo de la ensopegada.
No es sino que 'ls devots sempre ensopegan pel cervell.

■

Han surtit ja gran número de carretadas de carn llanada de Espanya pera anar a Roma.

Ab tal motiu los negociants d' auals de la ciutat eterna se preparan a fer un brillantíssim negoci.

Y l' els grans comerciants de llana encara l' farán més tojó.

■

Uns ser millions de pessetas en metàllic se calcula que sortiran d' Espanya pera anar a Roma a ser oferits *devotament* al Papa.

Los treballadors que no tingun de que fer manigas poden inspirarse en las *glorias* del pontificat pera anarse alimentant.

Y l' quedará l' conrol d' atiparse... quant vagin al cel.

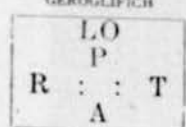

KARADA

Te la *dos prima* segona
una tot tant carinyosa
y una cert tant bermosa,
que no la iguala cap dona.
Se Au fret es regular,
ni n' es baixa ni n' es alta,
y son amor tot m' estalla
que lo veig a demanar.

J. PRATA NATION.

GEROGLIFICH

A. GORRY.